

**Pekeliling Ketua Pengarah Tanah Dan Galian Persekutuan
Bilangan 6/1999**

**Kaedah Dan Pendekatan Pelupusan Tanah Kepada Orang Asli
(Disemak 2007)**

**JABATAN KETUA PENGARAH TANAH DAN GALIAN PERSEKUTUAN
KEMENTERIAN SUMBER ASLI DAN ALAM SEKITAR
PUTRAJAYA**

Pekeliling Ketua Pengarah Tanah Dan Galian Persekutuan Bilangan 6/1999

Kaedah Dan Pendekatan Pelupusan Tanah Kepada Orang Asli (Disemak 2007)

Pekeliling ini bertujuan untuk menasihat Pentadbir-pentadbir Tanah mengenai kaedah dan pendekatan pemberimilikan tanah kepada Orang Asli bagi kawasan dan rizab Orang Asli.

2. Isu mengenai pemberimilikan tanah kepada Orang Asli telah mula dibincangkan pada peringkat Jawatankuasa sejak tahun 1992 dan beberapa ketetapan mengenainya telahpun dibuat, seterusnya kertas dasar dan garis panduan syarat-syarat pemberimilikan tanah kepada Orang Asli telah dibentangkan dan dipersetujui dalam mesyuarat Pengarah-pengarah Tanah Malaysia pada bulan September, 1997.

3. Sehubungan dengan perkara yang menyentuh Orang Asli, Jabatan Peguam Negara telah memberikan pandangan bahawa tanah rizab Orang Asli di bawah Akta Orang Asli 1954 (AOA) merupakan tanah rizab Persekutuan di bawah Perkara 85(5)(a) dan (b) Perlembagaan Persekutuan. Oleh itu, bagi maksud pemberimilikan tanah rizab Orang Asli, Pihak Berkuasa Negeri (PBN) hendaklah mendapatkan pelepasan status rizab Persekutuan itu sebelum tindakan membatalkan rizab Orang Asli dan urusan pemberimilikan tanah itu boleh dilakukan.

4. Setelah pembatalan rizab Orang Asli maka tindakan mengikut kaedah dan cara pemberimilikan tanah di bawah bolehlah digunakan. Sayugia dimaklumkan bahawa perkara pelepasan tidak termasuk kawasan Orang Asli ataupun tanah saka Orang Asli yang mana tanah-tanah ini tidak perlu mendapat kelulusan Jemaah Menteri.

4.1. Bentuk dan cara pemberimilikan tanah

4.1.1. Pelupusan tanah kepada Orang Asli secara perizaban tidak dapat memberikan hakmilik kepada Orang Asli, maka cara pelupusan tanah kepada Orang Asli ialah secara pemberimilikan mengikut syarat-syarat yang akan dikenakan oleh PBN. Bagi menjamin pemberimilikan tanah kepada Orang Asli dan memudahkan bayaran premium tanah, hasil tanah dan bayaran-bayaran lain kepada Kerajaan Negeri maka tiga kaedah pelupusan tanah dicadangkan seperti yang berikut:

- (a) Pembangunan di bawah Akta Tanah (Kawasan Penempatan Berkelompok) 1960;
- (b) Pemberimilikan secara individu; dan
- (c) Kekal sebagai rizab Persekutuan.

Kaedah (a) dan (b) ialah secara pemberimilikan tanah manakala kaedah (c) dikekalkan sebagai rizab Persekutuan.

- (a) Pembangunan di bawah Akta Tanah (Kawasan Penempatan Berkelompok) 1960 (ATKPB).
 - (i) Pemberimilikan tanah di bawah ATKPB bagi kawasan-kawasan yang dirancang seperti Rancangan Penyusunan Semula Orang Asli, kawasan-kawasan Orang Asli yang bukan Rancangan Penyusunan Semula Orang Asli dan kawasan-kawasan lain yang dirancang hendaklah dilaksanakan oleh Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan (FELDA) atau FELCRA BERHAD.

- (ii) Bagi menjamin kejayaan pembangunan tanah mengikut kaedah ini, projek-projek pembangunan tanah ini hendaklah dilaksanakan oleh FELDA atau FELCRA BERHAD. Ada tiga cara pembangunan yang boleh dilaksanakan di bawah ATKPB iaitu:-
- (a) sistem hakmilik;
 - (b) sistem koperasi; dan
 - (c) sistem saham.
- (iii) Faedah yang boleh diperolehi oleh Orang Asli di bawah sistem hakmilik ialah mereka boleh mendapat hakmilik secara individu untuk dusun dan lot tapak rumah yang diikat dengan hakmilik ladang. Usaha secara ini lebih merupakan usaha individu (*own effort*). Keutamaan dalam proses pemberimilikan telah diberi kepada kawasan-kawasan yang telah dan sedang dimajukan seperti Rancangan Penyusunan Semula dan Kampung Tradisional Orang Asli Khususnya tapak kediaman dan kawasan ladang.
- (iv) Bagi kawasan-kawasan yang terlalu kecil dan tidak sesuai dibangunkan sebagai rancangan, kawasan seperti ini hendaklah diteruskan dengan tindakanewartakan bagi perkampungan sebagai penempatan biasa. Bagi kawasan yang telah diluluskan dan belum diwartakan (masih tidak boleh dipertimbangkan untuk pemberimilikan atas sesuatu sebab) perlu diteruskan dengan tindakanewartakan seperti yang sedia ada.
- (v) Manakala Sistem Koperasi dan Saham ianya lebih merupakan usaha secara berkumpulan (*group effort*). Hakmilik akan diberikan di bawah nama suatu perbadanan dan Orang Asli akan mendapat faedah dari segi saham yang diperolehi.
- (vi) Tanah rizab Orang Asli merupakan rizab Persekutuan. Justeru itu, sekiranya tanah ini hendak dibangunkan di bawah cara ini maka JHEOA hendaklah memohon supaya Pesuruhjaya Tanah Persekutuan meminta Kerajaan Persekutuan melepaskan tanah ini daripada rizab Persekutuan dan secara serentak membatalkan rizab danewartakan di bawah ATKPB.
- (b) Pemberimilikan secara individu

Kaedah ini membolehkan Orang Asli diberimilik tanah secara individu. Subseksyen 8(3) AOA memperuntukkan seperti berikut:-

“Tiada apa-apa jua dalam seksyen ini boleh menghalang mana-mana tanah daripada diberimilik atau diberi (*grant*) atau dipajakan kepada mana-mana orang asli.”

Oleh yang demikian, pemberimilikan secara individu ini memerlukan Kerajaan Negeri mengeluarkan rizab Orang Asli daripada rizab Persekutuan dan seterusnya pemberimilikan secara individu kepada Orang Asli tersebut boleh dilaksanakan. Pakej pemberimilikan secara individu adalah ladang, dusun dan tapak rumah. Tatacara kerja bagi pemberimilikan secara individu adalah seperti di **Lampiran ‘A’**. Walau bagaimanapun ini tidak menghalang Kerajaan Negeri daripada

memberimilik tanah kepada Orang Asli di kawasan luar rizab Orang Asli, terutamanya di pinggiran kawasan pembangunan.

(c) Kekal sebagai rizab Persekutuan

Kaedah yang ketiga ini adalah di mana tanah rizab Orang Asli tersebut dikekalkan sebagai rizab Persekutuan dan pelupusan tanah secara hakmilik ternyata tidak dibenarkan di bawah undang-undang. Walau bagaimanapun, Orang Asli dibenarkan untuk mendiami kawasan ini bagi menjalankan aktiviti harian mereka dan sekiranya tanah-tanah di bawah rizab atau kawasan Orang Asli ini diambil bagi tujuan tertentu maka pampasan hendaklah dibayar kepada Orang Asli mengikut AOA.

4.2. Garis Panduan Syarat-syarat Pemberimilikan Tanah

4.2.1. Dengan adanya kaedah pemberimilikan tanah seperti yang telah diterangkan di atas maka perlu juga ada syarat-syarat pemberimilikan tanah. Negeri-negeri seperti Selangor, Kelantan, Johor, Pahang, Perak, Negeri Sembilan dan Melaka ada menggariskan syarat-syarat pemberimilikan tanah masing-masing. Setelah diteliti maka yang berikut dicadangkan sebagai syarat-syarat pemberimilikan tanah tidak kira sama ada bentuk pemberimilikan tersebut dibuat di bawah ATKPB atau secara individu yang mana ianya mungkin boleh diterima pakai oleh semua Negeri di Semenanjung:-

Pembahagian dan keluasan kawasan

Tapak rumah	-	0.20 hektar (1/2 ekar)
Tapak Dusun	-	0.81 hektar (2 ekar)
Tanah Ladang	-	2.43 hektar (6 ekar)

Bagi Tapak Rumah

(a) Jenis Hakmilik	-	Pajakan Negeri/Pajakan Mukim (di bawah ATKPB)
(b) Tempoh Pajakan	-	99 tahun
(c) Jenis Kegunaan Tanah	-	Bangunan
(d) Syarat Nyata	-	Kediaman - rumah kediaman
(e) Sekatan Kepentingan	-	Tanah yang diberimilik ini tidak boleh digadai, dipajak atau dipindahmilik melainkan dengan mendapat kebenaran PBN
(f) Bayaran Premium	-	Nominal (RM10.00 setiap lot)
(g) Hasil Tanah	-	Mengikut kadar dalam Kaedah-Kaedah Tanah Negeri
(h) Bayaran-bayaran lain	-	Mengikut kadar dalam Kaedah-Kaedah Tanah Negeri
(i) Upah Ukur	-	Dikenakan 2/3 daripada kadar terjadual dalam Perintah KTN (Bayaran Ukur) 1965, perenggan 4(1)

Tanah Dusun

(a)	Jenis Hakmilik	-	Pajakan Mukim
(b)	Tempoh Pajakan	-	99 tahun
(c)	Jenis Kegunaan Tanah	-	Pertanian
(d)	Syarat Nyata	-	Dusun buah-buahan
(e)	Sekatan Kepentingan	-	Tanah yang diberimilik ini tidak boleh digadai, dipajak atau dipindahmilik melainkan dengan mendapat kebenaran PBN
(f)	Bayaran Premium	-	Nominal (RM30.00 setiap lot)
(g)	Hasil Tanah	-	Mengikut kadar dalam Kaedah-Kaedah Tanah Negeri
(h)	Bayaran-bayaran lain	-	Mengikut kadar dalam Kaedah-Kaedah Tanah Negeri
(i)	Upah Ukur	-	Dikenakan 2/3 daripada kadar terjadual dalam Perintah KTN (Bayaran Ukur) 1965, perenggan4(1)

Tanah Ladang

(a)	Jenis Hakmilik	-	Pajakan Mukim
(b)	Tempoh Pajakan	-	99 tahun
(c)	Jenis Kegunaan Tanah	-	Pertanian
(d)	Syarat Nyata		Tanah ini hendaklah digunakan untuk tanaman kekal (nyatakan jenis tanaman).
(e)	Sekatan Kepentingan		Tanah yang diberimilik ini tidak boleh digadai, dipajak atau dipindahmilik melainkan dengan mendapat kebenaran PBN
(f)	Bayaran Premium		Nominal (RM10.00 setiap lot)
(g)	Hasil Tanah		Mengikut kadar dalam Kaedah-Kaedah Tanah Negeri
(h)	Bayaran-bayaran lain		Mengikut kadar dalam Kaedah-Kaedah Tanah Negeri
(i)	Upah Ukur		Dikenakan 2/3 daripada kadar terjadual dalam Perintah KTN (Bayaran Ukur) 1965, perenggan4(1)

5. Pentadbir-pentadbir Tanah dinasihatkan untuk mengambil tindakan melaksanakan program pemberimilikan tanah kepada orang asli supaya mereka dapat lebih segera ditempatkan secara kekal di sesuatu tempat.

Ketua Pengarah Tanah dan Galian Persekutuan

TATACARA KERJA PEMBERIMILIKAN SECARA INDIVIDU